

Ds Jaco Zuurmond

9 maart 2014 – Eerste zondag van de 40dagen

Zacharia 9,9-10 / Psalm 118,24-29 / Matteüs 21,1-9

“Jozua, Jezus, Hosanna, bevrijd ons” (gebedsresponsie voor de Veertigdagentijd)

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Het is een beetje een wondere ervaring om vandaag, op de eerste zondag van de Veertigdagentijd, tijdens onze eerste stap op weg naar Pasen, al het verhaal van de Intocht in Jeruzalem te lezen. Het is het klassieke verhaal van de Palmzondag. Het verhaal dat je normaliter leest juist op de laatste zondag van de Veertigdagen, de zondag aan het begin van de Stille Week, de zondag voor Pasen. En daarmee kennen we het verhaal van de Intocht in Jeruzalem als dé opstap naar het verhaal van Kruis en Opstanding. Hier gaat het gebeuren, zo voel je, normaliter op Palmzondag. Nú gaat het gebeuren: Heden Hosanna, mórgen kruisigt hem.

Dit jaar zijn de lezingen van de Veertigdagentijd anders ingedeeld. We lezen in de volgorde van het Matteüs-Evangelie. Het verhaal van de Intocht is nu de eerste stap van een veel langere weg. Al aan het begin van de Veertigdagentijd trekken Jeruzalem binnen. Om tenslotte op Palmzondag aan te komen bij de Hof van Getsemane. Tussendoor gebeurt eerst nog van alles. Verhalen van toenemende weerstand, van onwil, van misverstand, van toenemende spanning vooral. Een lange lijdensweg. Via Dolorosa.

Voor vandaag heeft dat tot gevolg dat het verhaal van de Intocht wat meer los komt te staan van het verhaal van Pasen. Pasen is nog ver weg. Nog zes hele weken ver. Nog een hele Via Dolorosa ver. De schaduw van Goede Vrijdag, die anders onontkoombaar over Palmzondag hangt, is nu nog niet te voelen. Vandaag is vandaag, heden. En heden is gewoon Hosanna.... En morgen... is nog ver weg. Gewoon Hosanna vandaag dus. Meer niet.

Jeruzalem is vól tijdens de Intocht van Jezus. De pleinen en straten van Jeruzalem zijn vol, vandaag. De mensen lopen uit, lopen te hoop.

We kennen het plaatje. We herkennen de beelden. We herkennen de volle straten en pleinen. We herkennen ze van dichtbij: Deze week gingen in Nederland Boze Burgers de straat op – in de auto, weliswaar, rondjes rijden onder andere, op de rotonde van Joure – tegen hoge de benzineaccijns, tegen de bezuinigingen, tegen de Brusselse regels, tegen de aanscherping van de bijstand... en tegen tal van andere “domme maatregelen waar niemand iets aan heeft” en waar we in het gelukkigste land van de wereld dus vreselijk boos op kunnen worden.

Het was niet het enige protest. Elders in de wereld trokken burgers de straat op onder de hoogspanning van een dreigende oorlog, een dreigende scheuring van hun land, dreigend geweld, een land aan de afgrond.

Ook in Jeruzalem trekken burgers de straat op. Het beeld is wat dubbel: Is het protest wat ze laten zien? Misschien... een volk dat zijn stem verheft tegen de elite... Maar is het niet ook blijdschap?

Is het ongenoegen? Misschien. Maar is het niet ook goede verwachting, eindelijk goede verwachting: Gezegend die hier binnen komt. Gezegend die komt in de naam van de Heer.

Hoe ook, ze juichen, de burgers van Jeruzalem. Hosanna! Ze juichen, want een oude belofte wordt vervuld. De handen gaan omhoog. Mantels vliegen door de lucht en vormen een bonte loper waarover de Zoon van David de stad in kan trekken.

Bij nader inzien kent het plaatje bepaald de nodige nuance. Want wat juichen ze, die mensen in Jeruzalem? “Hosanna”, zo zingen ze. Het is een oud citaat. Een Psalmcitaat, Psalm 118. Het is een kreet geworden: Hosanna. Maar eigenlijk is het tegelijk een gebed: Ach Heer, geef toch bevrijding! Want dat betekent die roep ‘Hosanna’.

Het gejuich van de menigte in Jeruzalem is tegelijk een gebed.

En daarmee wordt het plaatje ongekend spannen. Stel je voor: Boze Burgers die ook kunnen bidden. Ergens voel je dat dat geen kwaad zou kunnen. Want bidden voert dieper. Bidden voert altijd een laagje dieper. Omdat bidden altijd een spiegel is. In het gebed zie je onontkoombaar ook jezelf. Of je wilt of niet. Bidden dwingt eerlijkheid af. Wie bidt dat zij tegen is loopt onontkoombaar aan tegen de vraag: o ja, en waar wil jij je dan vóór inzetten?

De mensen in Jeruzalem bidden: Hosianna – Ach, Heer, bevrijdt toch!

Waarvan wil je bevrijd worden als je zo bidt? Van Poetin? Van de Oekraïense oligarchen? Van Brussel... ?

Van de benzineaccijns – Heer bevrijd ons...?

Nee! Wie Hosianna bidt gaat – al of niet bewust – verder, dieper.

Ach Heer, bevrijd toch...

Geef toch eindelijk bevrijding van dat menselijk falen, steeds weer. Bevrijd toch, eindelijk, van steeds weer zo uitzichtloze oorlog. Bevrijd toch, eindelijk, van dat uitzichtloze egoïsme dat steeds weer ons in zijn greep heeft.

Bevrijd ons van de waanzin dat wij ons steeds weer laten verleiden om op te staan tégen elkaar, tégen de naaste, tégen onze medemens.

Bevrijd ons van de waanzin van wapens die steeds weer gebruikt worden.

Bevrijd ons van de onmogelijkheid om de vrede te bewaren.

Bevrijd ons van het onrecht dat wij elkaar steeds weer aandoen.

Bevrijd ons van de nijd, de afgunst, het ego, de machtswellust die ook ons, ook mij, steeds weer in de greep heeft.

Waar zo gebeden wordt... daar kan het gebeuren dat ineens iemand binnen komt rijden. De stad in. Jeruzalem in.

Jozua heet hij. Zijn naam is een werkwoord. Datzelfde werkwoord als van dat gebed. Yasha – in het Hebreeuws. Bevrijden. 'Bevrijd toch', zo bidden de mensen. Hosia-na. 'De Heer bevrijdt' is zijn naam, Je-Hosia. Jozua - Jezus in goed Grieks. Dezelfde naam als ooit die andere bevrijder droeg.

Wie Hosianna bidt gaat – al of niet bewust – dieper.

Het antwoord zal ook dieper gaan.

Niet 'ik bevrijd' is zijn naam. De Héér bevrijdt.

Een koning op een ezel rijdt de stad binnen.

Een beeld dat dieper gaat. Onpeilbaar diep - Je raakt er niet op uitgekeken.

Een oude belofte wordt vervuld...:

"Ik zal de strijdswagens uit Efraïm verjagen

en de paarden uit Jeruzalem;

de bogen worden gebroken.

Hij zal vrede stichten tussen de volken.

Zijn heerschappij strekt zich uit van zee tot zee,
van de Rivier tot de einden der aarde." (Zach. 9)

Laat het zo zijn.

Cantorij – Psalm 91,15v

"Roep je mij aan, ik geef antwoord,

in de nood zal ik bij je zijn,

je bevrijden en met roem overladen,

je overvloed geven van dagen.

Ik zal je redding (ye-shuw'ah)zijn."